

Netykieta, czyli o kulturze w internecie

WIEDZA W PIGUŁCE

Internet jest miejscem spotkań. Za awatarami i nickami kryją się prawdziwi ludzie. Kontakty z nimi powinny więc odbywać się wedle zasad podobnych do tych stosowanych poza siecią. Odpowiednikiem etykiety (czyli *savoir-vivre'u* czy „dobrego wychowania”) jest netykieta. To zbiór zasad właściwego zachowania w internecie. Ich stosowania wymaga kultura osobista. Wpływa ono na twój pozytywny wizerunek u innych internautów. Poprawia też skuteczność twoich działań w sieci, ułatwia porozumienie.

Część wytycznych netykiety jest prostym przeniesieniem zasad kultury osobistej do przestrzeni internetu. Np. kwestia odnoszenia się z szacunkiem do rozmówcy. Jest ono wskazane zarówno w czasie dyskusji twarzą w twarz, jak i na czacie. To samo dotyczy sposobu pisania e-maili. Stosowanie polskich znaków, dbanie o prawidłową interpunkcję czy używanie odpowiednich form grzecznościowych to normy stosujące się tak do listów i innych tekstów pisanych odręcznie, jak do e-maili.

Komunikacja przez internet przebiega inaczej niż ta bezpośrednia. Dlatego też netykieta jest dostosowana do innych sposobów przekazywania treści. Niektóre społeczne zachowania są możliwe tylko w internecie. Należą do nich np. floodowanie czy rozsyłanie spamu. Także wiele technik trollowania byłoby trudnych do zastosowania w bezpośredniej rozmowie.

Oprócz stosowania zwykłych zasad kultury osobistej, w internecie szczególnie pamiętaj o:

- nienadużywaniu wielkich liter. Wypowiedź zapisana wielkimi literami jest odbierana jako wykrzyczana.
- unikaniu nadmiernego stosowania emotikonów. Twój przekaz będzie dużo jaśniejszy, jeśli nie będziesz wstawiał „buźki” co drugie słowo.
- trafnym formułowaniu tematów maili. Odbiorca będzie od razu wiedział, czego dotyczy, a później szybciej odnajdzie właściwy list.
- niezaśmiecaniu sieci. Nie publikuj treści niepotrzebnych, powtarzających inne źródła, nieprzydatnych.
- dokładnym przeszukaniu internetu przed zadaniem nowego pytania administratorowi lub na forum. Nikt nie lubi kilkakrotnie odpowiadać na to samo pytanie. Aby tego uniknąć, stworzono FAQ — korzystaj z niego.
- dostosowaniu formy wypowiedzi do wybranego środka komunikacji. Inaczej piszemy maile, a inaczej wiadomości na czacie.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Uporządkuj poszczególne elementy tak, aby otrzymać cztery wiadomości spójne pod względem treści i stylu.

- Idziemy z Alkiem do kina w piątek na „Mrocznego Rycerza”. Recenzje są takie sobie, ale przecież nie odpuścimy ostatniego Batmana, prawda? ;) Widzimy się o 17.00 przed Multikinem.
- Szanowny Panie,
- Pozdrawiam,<ctrl ch="\"/>Michał
- Janku,
- Z góry dziękuję za pozytywne rozpatrzenie mojej prośby,<ctrl ch="\"/>Anna Wieniawska z III c
- zwracam się z uprzejmą prośbą o przedłużenie terminu oddania książki „W pustyni i w puszczy” do 28 listopada 2012 roku. Wiem, że termin mija w tym tygodniu, ale zobowiązałam się do przygotowania dodatkowego referatu na język polski, który może podnieść moją ocenę na koniec roku.<ctrl ch="\"/>Mój numer karty to 879070.
- Szanowna Pani,
- właśnie kończy się moje zwolnienie zdrowotne — ostatnie trzy tygodnie chorowałam na zapalenie płuc i dopiero od poniedziałku będę mogła pojawić się w szkole. Wiem, że klasa w tym czasie zrobiła dwa tematy z podręcznika. Starłam się na bieżąco odrabiać lekcje, ale nie wszystko udało mi się samodzielnie opracować. Koledzy mówili, że w najbliższą środę będzie klasówka z ostatniego działu. Chciałabym prosić Pana o zwolnienie z tej kartkówki i zgodę na napisanie jej w późniejszym terminie ze względu na nienadrobione jeszcze zaległości.
- chciałbym prosić o przełożenie najbliższych korepetycji z fizyki o godzinę później. Muszę zostać w szkole, żeby przygotować z klasą niespodziankę na święta. Wiem, że ma Pani dużo innych zajęć, ale mam nadzieję, że będzie to możliwe. Jeśli nie, niestety będę musiał odwołać te zajęcia, ponieważ nie chcę być wyłączony z przygotowań.
- Daj znać, czy wpadniesz. W razie czego masz mój kom.<ctrl ch="\"/>Narka,<ctrl ch="\"/>Mał
- Pani Aniu,
- Mam nadzieję, że zrozumie Pan moją sytuację i zgodzi się na moją prośbę,<ctrl ch="\"/>Ania z IIa
- wiadomość 1. Temat: Mroczni Rycerze widzą się w ten piątek o 17!
_____
_____
_____
- wiadomość 2. Temat: prośba o przedłużenie terminu
_____
_____
_____
- wiadomość 3. Temat: czy możemy spotkać się godzinę później?
_____
_____
_____

- wiadomość 4. Temat: pytanie o możliwość nadrobienia zaległości

---

SŁOWNICZEK

- **netykieta:** zwyczajowy zbiór zasad kulturalnego zachowania w internecie.
- **awatar:** wizualna reprezentacja uczestnika mediów społecznościowych. Może być prostą grafiką (np. na forach), zdjęciem (np. na portalach społecznościowych) lub też skomplikowanym trójwymiarowym modelem (np. w grach). Awatarowi zwykle towarzyszy nick.
- **nick:** (z ang. nickname — przezwisko, pseudonim), podpis (niebędący imieniem i nazwiskiem) wykorzystywany przez użytkowników sieci.
- **floodowanie:** (z ang. flood – powódź), wielokrotne wysyłanie tej samej wiadomości lub wiadomości pustych, zniekształconych lub nieczytelnych. Zdarza się przede wszystkim na forach internetowych i w komentarzach pod artykułami czy postami. Zwykle ma na celu zdezorientowanie dyskutantów lub przerwanie rozmowy. Takie zachowanie jest nieuprzejme i łamie zasady netykiety.
- **spam:** niechciane, niepotrzebne, niezamówione wiadomości elektroniczne. Zwykle wysyłane za pośrednictwem e-maila i dużych serwisów społecznościowych. Spam ma najczęściej (ale nie zawsze) charakter reklamowy.
- **trollowanie:** (inaczej: trolling), ośmieszanie lub obrażanie rozmówców w internecie poprzez wysyłanie napastliwych, nieuprzejmych i często nieprawdziwych przekazów. Osobę trollującą nazywamy trollem. Trolle stosują różne techniki mające na celu zirytowanie innych i wywołanie jałowej kłótni.
- **FAQ:** (ang. frequently asked questions – najczęściej zadawane pytania), zbiór pytań i odpowiedzi na nie, zwykle służący jako pomoc w rozwiązywaniu problemów użytkowników serwisów internetowych i innych narzędzi informatycznych.
- **emotikony:** znaki emocji tworzone głównie za pomocą znaków interpunkcyjnych i liter alfabetu łacińskiego, np.: :-), ^-^, ;P.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Damian Muszyński. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/netykieta-czyli-o-kulturze-w-internecie/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Język polski, III poziom edukacyjny

Cele kształcenia

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wiedza o społeczeństwie, III poziom edukacyjny

Treści nauczania

Podstawowe umiejętności życia w grupie.

Udział obywateli w życiu publicznym

Informatyka, III poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem, wykorzystanie sieci komputerowej; komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Etyka, III poziom edukacyjny

Treści nauczania

Człowiek jako osoba; natura i godność człowieka.

Nowa podstawa programowa:

Język polski, VII-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach.

Uczeń rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich.

Informatyka, liceum i technikum

Treści nauczania

opisuje szkody, jakie mogą spowodować działania pirackie w sieci, w odniesieniu do indywidualnych osób, wybranych instytucji i całego społeczeństwa.

postępuje zgodnie z zasadami netykiety oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi: ochrony danych osobowych, ochrony informacji oraz prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w dostępie do informacji; jest świadomy konsekwencji łamania tych zasad.

respektuje obowiązujące prawo i normy etyczne dotyczące korzystania i rozpowszechniania oprogramowania komputerowego, aplikacji cudzych i własnych oraz dokumentów elektronicznych.

stosuje dobre praktyki w zakresie ochrony informacji wrażliwych (np. hasła, pin), danych i bezpieczeństwa systemu operacyjnego, objaśnia rolę szyfrowania informacji.

Język polski, liceum i technikum

Treści nauczania

posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej.

odróżnia zamierzoną innowację językową od błędu językowego; określa funkcje innowacji językowej w tekście.

stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność.

charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).